

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

Klauzurní práce z občanského práva Varianta: 2018/2019 - A Psaná dne: 19. 10. 2018

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!):

Datum narození: **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis:

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku a kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou. (!)

I.

Bezdětný vdovec Alfons Balvan, jehož rodiče zemřeli před 5 lety při pádu letadla, se vracel se svojí blízkou přítelkyní, se kterou sdílí společnou domácnost, z výletu domů. V zatáčce dostalo jeho auto smyk a narazilo do stromu. Pan Balvan byl těžce zraněn. Při následném odběru krve v nemocnici bylo zjištěno, že pan Balvan měl v krvi dvě desetiny promile alkoholu. Přítelkyně byla zraněna lehce. Balvan byl v bezvědomí odvezen do nejbližší nemocnice, kde bylo konstatováno podezření na vážné vnitřní poranění s tím, že je nezbytná operace. Přítelkyně byla stále v jeho blízkosti. Poté co byl pan Balvan odvezen na sál, přítelkyně odjela z nemocnice, vypnula si mobilní telefon, vzala si uklidňující léky a tvrdě doma usnula. Při operaci došlo k neočekávané komplikaci a bylo nezbytně nutné odejmout ledvinu. Navíc počet zranění byl natolik rozsáhlý, že operační výkon umožnil řešit jen nejdůležitější z nich. Poté co se pan Balvan probral z narkózy, mu ošetřující lékař sdělil, že ledvina pana Balvana bude použita jako jeden z exponátů na komerční výstavě, na které se spolupodílí nemocnice, ve které byl operován. Pan Balvan protestoval s tím, že s operací nesouhlasil a ledvinu nedá nikomu. Následně pana Balvana navštívila v nemocnici policie s tím, že měl pozitivní test na alkohol. Pan Balvan prohlásil, že nic nepil. Na dotaz policie zda požil nějaké léky, pan Balvan uvedl název léku, který obdržel v nedávné době od lékaře s tím, že ho však lékař nijak neupozornil na to, že by lék mohl obsahovat alkohol a neměl tak řídit. Léčivo užíval 3x denně a příbalový leták výrobce ani nečetl, protože se mu zdál moc obsáhlý. Současně požádal policii o potvrzení pro pojišťovnu, protože má úrazové pojištění.

Otázky:

- 1) Měla nemocnice požadovat souhlas s operací? Pokud ano, kdo ho mohl udělit? Bylo možné operaci provést bez souhlasu pacienta?
- 2) Je možné odejmout část lidského těla bez souhlasu pacienta? Je možné s touto částí naložit tak jak zamýšlela nemocnice? O čem měl dále lékař pana Balvana poučit?
- 3) Může pojistitel snížit pojistné plnění z důvodu shora uvedeného zjištění alkoholu? Kdy je oprávněn pan Balvan žádat přiměřenou zálohu na pojistné plnění?

U všech otázek uveďte nejen odpověď, ale též odkaz na konkrétní ustanovení občanského zákoníku.

Odpovědi:

Ad 1) Pan Balvan je v bezvědomí, nemůže tak projevit svoji vůli – nemocnice má vyžadovat souhlas (§ 98) – stačil souhlas přítelkyně (ve smyslu § 22 odst. 1). I kdyby přítelkyně nebyla, mělo být operováno ad § 99 (stav nouze).

Ad 2) Pokud jde o ledvinu: mohla být odňata vzhledem ke zdravotnímu stavu – bylo nutné okamžitě zakročit – přítelkyně nereagovala a bylo to nezbytné. Podle § 101 v návaznosti na § 99. Naložit s ledvinou takto nelze-účel byl svojí povahou neobvyklý, vyžadoval by se vždy výslovný souhlas dle § 111 odst. 2. Lékař měl pana Balvana poučit ve smyslu § 103 jaký zákrok byl proveden, jeho možné následky, ale i o riziku neprovedení zákroku.

Ad 3) Podle § 2798 odst. 2 – nelze-li ukončit nutná šetření do 3 měsíců ode dne oznámení, pojistitel oznámí, proč nelze šetření ukončit. Pan Balvan má právo žádat přiměřenou zálohu (to by neplatilo, pokud je zde rozumný důvod poskytnutí zálohy odepřít).

Pojistitel má právo snížit pojistné plnění – Balvan si nepřečetl příbalový leták, kde tato informace musí být od výrobce obsažena. Ad § 2846 odst. 2.

II.

Pan Zikmund má manželku Voršilu a dvě zletilé děti, staršího Xavera a mladší Uršulu. Je vlastníkem rozsáhlého majetku, který zčásti nabyt jako dědictví od svých předků a zčásti získal vlastním přičiněním. Jeho přáním je, aby všechen tento majetek v souladu s rodinnou tradicí přešel na jeho potomky a zůstal zachován i pro další příslušníky jeho rodu. Syn Xaver ale vede nespořádaný život a při nakládání se svým vlastním majetkem si často počíná velmi ledabyly. Zikmund se tudíž obává, že Xaver nebude schopen řádně hospodařit se zděděným majetkem a brzy jej promrhá. Ani Uršula mnoho radosti Zikmundovi nepřináší. Má sice tři pěkné a zdravé děti, ale jinak je neúspěšnou podnikatelkou a opakovaně se neúměrně zadluhuje. Hrozí tedy nebezpečí, že z majetku, který by po Zikmundovi nabyta, nic nezbude, neboť dědictví Uršula využije především na uspokojení svých věřitelů.

Zikmund proto sepsal závěť, ve které nejprve určil, aby se Xaverovi a Uršule dostalo z pozůstalosti povinného dílu, na který mají oba ze zákona právo, a dále projevil úmysl, aby se ostatního majetku, který zanechá, ujala jeho manželka, paní Voršila. Nařídil, aby paní Voršila tento majetek držela a spravovala a aby jej v den, kdy mladší z jeho dětí – dcera Uršula – dosáhne věku 50 let, vydala rovným dílem všem jeho v té době žijícím vnoučatům. Uvedl, že ačkoliv Voršila nebude vlastníkem spravovaného majetku, bude oprávněna a zároveň povinna činit vše nutné a užitečné pro jeho zachování a rozmnožení. Dále zdůraznil, že spravovaný majetek nebude vlastnictvím ani Xavera, ani Uršuly, ani žádné další osoby. Svým dětem však přiznal alespoň právo na to, aby jim po celou dobu trvání správy byly vypláceny užitky z tohoto majetku.

Otázky:

- 1) Vyjádřete zlomkem (vzhledem k pozůstalosti jako celku) výši povinného dílu, kterého se má dostat Xaverovi a Uršule z pozůstalosti pana Zikmunda.
- 2) Jakého právního institutu využil pan Zikmund k zajištění kontrolovaného přechodu majetku na své potomky? Určete, ve kterém okamžiku toto právní uspořádání vzniklo. Vycházejte přitom z toho, že v daném případě byly splněny všechny formální i obsahové předpoklady vyžadované zákonem pro jeho vznik.
- 3) Uvažujme nyní o tom, že pan Zikmund v závěti určil, že také jeho manželka Voršila bude mít právo dostávat část užitků plynoucích z majetku, jehož správou byla pověřena. Jaká podmínka musí být splněna k tomu, aby byl v souladu se zákonem zajištěn řádný výkon této správy?

Odpovědi:

Ad 1) Xaver a Uršula mají postavení nepominutelných dědiců pana Zikmunda (§ 1643 odst. 1 obč. zák.). Podle § 1643 odst. 2 obč. zák. se zletilému nepominutelnému dědici musí z pozůstalosti dostat alespoň tolik, kolik činí čtvrtina jeho zákonného dědického podílu. Xaver i Uršula by ze zákona dědili v první dědické třídě společně s paní Voršilou, všichni rovným dílem (§ 1635 odst. 1 obč. zák.), tj. 1/3. Vzhledem k tomu, že Xaver a Uršula jsou zletilí, činí jejich povinný díl 1/4 z 1/3, tj. 1/12.

Ad 2) Pan Zikmund využil institutu svěřenského fondu. V souladu s § 1448 odst. 1 obč. zák. jako zakladatel ve své závěti, tedy v pořízení pro případ smrti (§ 1491 obč. zák.), vyjádřil záměr svěřit svůj majetek svěřenskému správci tak, aby jej držel a spravoval pro určitý účel. Z jeho projevu vůle přitom vyplývá, že tento vyčleněný majetek nebude vlastnictvím ani správce ani žádné jiné osoby, a bude tvořit oddělené a nezávislé vlastnictví (§ 1448 odst. 2 a 3 obč. zák.).

Svěřenský fond v daném případě vznikl v den smrti pana Zikmunda. V § 1451 odst. 3 obč. zák. je stanoveno, že byl-li svěřenský fond zřízen pořízením pro případ smrti, vznikne smrtí zůstavitele. Jeho následný zápis do evidence svěřenských fondů má pouze deklaratorní účinky/povahu.

Pozn. č. 1: *Nemohlo jít o institut svěřenského nástupnictví ve smyslu § 1512 a násl. obč. zák., které představuje nařízení zůstavitele, aby po jeho (předním) dědici nastoupila jiná osoba jako další (následný) dědic. Do doby, než dědictví nabude následný dědic, má přední dědic postavení dočasného vlastníka.*

Jeho vlastnické právo je přitom omezeno na práva a povinnosti poživatele (§ 1521 obč. zák.). V závěti Zikmunda bylo naproti tomu jasně uvedeno, že „spravovaný majetek nebude vlastnictvím ani Xavera, ani Uršuly, ani žádné další osoby.“

Pozn. č. 2: Nemohlo jít ani o správu pozůstalosti ve smyslu § 1677 a násl. obč. zák., neboť taková správa má charakter prosté správy (§ 1678 odst. 1 obč. zák.). Prostá správa majetku vyžaduje, aby správce činil vše, co je nutné k jeho zachování (§ 1405 obč. zák.). V závěti však bylo stanoveno, že Voršila bude povinna činit vše nutné a užitečné nejen pro zachování, ale také pro rozmnožení majetku. Byla tedy povolána k tomu, aby jako svěřenský správce vykonávala plnou správu svěřeného majetku (srov. § 1409, § 1410 a § 1456 obč. zák.).

Ad 3) V § 1454 obč. zák. je stanoveno, že svěřenským správcem může být i osoba, které má být ze svěřenského fondu plněno. Pak ale svěřenský fond musí mít dalšího svěřenského správce, kterým je osoba třetí, a oba správci musí právně jednat společně. Tudíž by bylo zapotřebí, aby pan Zikmund jmenoval třetí osobu jako dalšího správce, který se bude společně s paní Voršilou podílet na výkonu správy svěřenského fondu.

III.

Sourozenci Alžběta, Richard a Tomáš jsou spoluvlastníky nemovitosti (pozemku, jehož součástí je činžovní dům) v Táboře. Každý z nich má ideální podíl o velikosti jedné třetiny.

Podle rozhodnutí Richarda a Tomáše, se kterým Alžběta nesouhlasila, nájemné od jednotlivých nájemců vybíral Tomáš a v ostatním správu nemovitosti vykonával Richard. Bratři neposkytovali Alžbětě žádné informace o provozu nemovitosti, výnosech a nákladech, ani se s ní o výnosy nedělili.

Alžběta podala proti Richardovi žalobu, kterou se domáhala předložení vyúčtování správy nemovitosti za minulý kalendářní rok. V průběhu řízení Richard Alžbětě požadované vyúčtování předložil. Alžběta na podané žalobě trvá a uvádí, že toto Richardovo chování jen dokládá, že žaloba byla podána důvodně.

Richard podal proti Alžbětě žalobu na zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví nemovitosti tak, že podíl Alžběty má přikázán do jeho výlučného vlastnictví. Žalobu podal sám poté, co mu Tomáš sdělil, že on (Tomáš) sestru žalovat nechce a nebude. Po podání žaloby však Richarda upozornil jeho kamarád – právník, že bez účasti Tomáše nejspíš u soudu neuspěje.

Alžběta dále podala proti Tomášovi žalobu na zaplacení 250.000,- Kč jakožto jí odhadovaného třetinového podílu na celkovém čistém výnosu z pronajímání prostorů v nemovitosti za minulý kalendářní rok. V řízení však vyšlo najevo, že celkový čistý výnos za uvedený rok činil jen 450.000,- Kč.

Řízení o všech třech žalobách jsou vedena samostatně.

Otázky:

- 1) Jak soud rozhodne o žalobě Alžběty proti Richardovi ve věci samé a jak o nákladech řízení?
- 2) Sepište jménem Richarda v řízení o jeho žalobě proti Alžbětě podání, kterým by se v návaznosti na upozornění od kamaráda-právnicka pokusil zabránit hrozícímu neúspěchu žaloby.
- 3) a) Sepište výrok rozsudku ve věci samé o žalobě Alžběty proti Tomášovi.
b) Podle jakého zákonného pravidla a konkrétně jak soud rozhodne o nákladech řízení o této žalobě?

Odpovědi:

Ad 1) Soud žalobu zamítne, neboť žalovaný nárok byl ke dni rozhodnutí soudu (§ 154 odst. 1 o. s. ř.) již uspokojen. Alžbětě uloží povinnost nahradit Richardovi náklady řízení (§ 142 odst. 1 o. s. ř.).

(poznámka nad rámec nutné odpovědi: Alžběta mohla tento výsledek odvrátit zpětvzetím žaloby, pak by bývala mohla požadovat i náhradu nákladů řízení, viz § 146 odst. 2 druhá věta o. s. ř.)

Pozn. č. 1: Správnou není odpověď, že soud rozhodne rozsudkem pro uznání – to by připadalo v úvahu, jestliže by Richard nárok uznal, ale nesplnil, což je situace zcela odlišná od zadání. Jestliže jej během řízení již splnil, nemůže mu soud rozsudkem uložit, aby jej splnil v podstatě znovu.

Pozn. č. 2: Správnou není odpověď, že soud řízení zastaví (pro odpadnutí sporu, bezpředmětnost, absenci podmínky řízení apod.). Jestliže Alžběta na podané žalobě trvá, jak se uvádí v zadání, soud o ní musí věcně rozhodnout. Zda byl nárok splněn, nebo ne, se projeví v meritorním rozhodnutí zamítnutím žaloby, nebo vyhověním, ale není to otázka podmínek řízení (= podmínek, za nichž lze vůbec vydat jakékoli meritorní rozhodnutí).

Ad 2)

Okresnímu soudu v Táboře ve věci sp. zn. ...

Návrh žalobce na přistoupení dalšího žalovaného do řízení.

Žalobce podal dne ... žalobu proti žalované o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví k nemovitosti ... v Táboře, jejíž jsou oba spoluvlastníky, každý s podílem o velikosti jedné třetiny. Vzhledem

k tomu, že je nezbytné, aby se tohoto řízení účastnili všichni spoluvlastníci věci, a že zbývající spoluvlastník uvedené nemovitosti Tomáš nechce dle svého sdělení vystupovat v řízení jako další žalobce, navrhuje žalobce podle § 92 odst. 1 věta první o. s. ř., aby soud připustil, aby Tomáš přistoupil do řízení jako další žalovaný.

Datum, podpis.

Pozn. č. 1: *Správnou není odpověď, že Richard vezme žalobu zpět – to pro něj z hlediska jím uplatněného požadavku na zrušení a vypořádání spoluvlastnictví vůbec nic neřeší, řízení by bylo zastaveno bez jakéhokoli přínosu pro Richarda, nejspíše by musel nahradit Alžbětě jeho náklady – § 146 odst. 2 věta první o. s. ř., spoluvlastnictví by dále trvalo beze změny. Přitom má k dispozici účelný procesní úkon v podobě návrhu na přistoupení Tomáše do řízení (viz správnou odpověď), díky kterému by následně mohlo dojít třeba až k vyhovění žalobě (posuzování, zda by jí mělo být vyhověno, v otázce požadováno nebylo).*

Pozn. č. 2: *Správnou není odpověď, že Richard navrhne vstup Tomáše do řízení jako vedlejšího účastníka. O právech a povinnostech vedlejšího účastníka se v řízení nerozhoduje, tj. vedlejším účastenstvím, i kdyby o ně Tomáš stál (což by byla nutná podmínka), by se nedostatek věcné legitimace neodstranil a žaloba by byla stejně zamítnuta.*

Pozn. č. 3: *Odpověď, že Richard navrhne přistoupení Tomáše do řízení jako dalšího žalobce, byla hodnocena jako jen částečně správná (1 bod). Podle zadání Tomáš sestru žalovat nechce a nebude a nikde se v něm neuvádí, že by Tomáš souhlas se vstupem do řízení na místě dalšího žalobce dal, tj. domýšlení si tohoto souhlasu je odchýlením se od zadání. Přitom lze bez potíží a bez Tomášova souhlasu navrhnout jeho přistoupení jako dalšího žalovaného.*

Pozn. č. 4: *Obdobně byla odpověď hodnocena jako jen částečně správná (1 bod), pokud sice bylo navrženo přistoupení Tomáše jako dalšího účastníka, ale nebylo vůbec uvedeno, na kterou stranu má přistoupit – to je podstatné mj. právě kvůli tomu, zda bude třeba jeho souhlas.*

Ad 3)

a) Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni částku ve výši 150.000,- Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku. V rozsahu, v němž se žalobkyně domáhala, aby žalovaný byl povinen zaplatit jí částku ve výši 100.000,- Kč, se žaloba zamítá.

b) Podle zásady úspěchy ve věci soud uloží Tomášovi povinnost nahradit Alžbětě náklady řízení v rozsahu 20 % jejich výše (§ 142 odst. 2 o. s. ř.), neboť byla úspěšná z 60 % (150.000,- Kč) a neúspěšná ze 40 % (100.000,- Kč) a neúspěch se odečte od úspěchu.

Pozn. č. 1 k 3a): *Správnou není odpověď, že soud uloží povinnost zaplatit 150.000,- Kč, bez toho, aniž by se vypořádala se zbývajících 100.000,- Kč. Soud má vyčerpat celý předmět řízení (§ 152 odst. 2 věta první o. s. ř., o mezitímní ani částečný rozsudek se zde nejednalo), tj. zamítnutí žaloby v rozsahu 100.000,- Kč je nezbytnou součástí správné odpovědi.*

Pozn. č. 2 k 3b): *Správnou není odpověď, která jen parafrázuje § 142 odst. 2 o. s. ř. (že soud náhradu nákladů poměrně rozdělí, případně s dovětkem, že může vyslovit, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů právo), aniž by toto zákonné pravidlo aplikovala na zadaný příklad. V otázce je výslovně žádáno uvést, „konkrétně jak soud rozhodne“. Pro korunové vyčíslení náhrady v zadání není dost informací, ale pro stanovení procentního podílu (20 %) či zlomku (1/5) ano. Uznáván byl jak procentní údaj, tak zlomek.*

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

Klauzurní práce z občanského práva Varianta: 2018/2019 - B Psaná dne: 30. 11. 2018

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!):

Datum narození: **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis:

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku a kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou. (!)

I.
„Odcizené vozidlo“

Pan Babočka se před odjezdem na delší zahraniční dovolenou domluvil se svým známým panem Lišajem, že během nepřítomnosti p. Babočky nechá p. Lišaj opravit jeho vozidlo a současně dovolil panu Lišajovi vozidlo po dobu své nepřítomnosti užívat. Pan Lišaj večer dne 9.10 zaparkoval vozidlo na ohrazeném hlídaném parkovišti, které provozoval pan Stučkonoska. Ráno (10. 10. 2018) však vozidlo na svém místě již nebylo, přivolaná policie konstatovala, že bylo odcizeno neznámým pachatelem. Pan Babočka se o odcizení vozu dozvěděl ještě též den zprávou od pana Lišaje. Pan Lišaj nic dalšího ohledně odcizeného vozidla již nekonal. Pan Babočka se z dovolené vrátil 25. 10. 2018. Hned následující den se obrátil na provozovatele parkoviště a žádal ho, aby mu odcizené vozidlo zaplatil. Protože provozovatel parkoviště na jeho výzvu nijak nereagoval, podal pan Babočka 5. 11. 2018 žalobu na náhradu škody. Žalovaný u soudu tvrdil, že právo na náhradu škody bylo uplatněno pozdě a navíc osobou, která k tomu nebyla oprávněna, neboť automobil na parkoviště umístil pan Lišaj.

Otázky:

- 1) Posudťte, kdo je aktivně legitimován v tomto případě k podání žaloby na náhradu škody? Svě závěry odůvodněte rozhodnými ustanoveními OZ.
- 2) Je tvrzení žalovaného o pozdním uplatnění práva na náhradu škody důvodné (tj. opírá se o zákonný důvod)? Podle toho, jak odpovíte, pak uveďte, jak soud o žalobě nejspíš rozhodne. Citujte příslušná ustanovení.
- 3) Jakou povahu má lhůta k uplatnění práva na náhradu škody v tomto případě (určete druh lhůty a odůvodněte)? Má soud provozovatele parkoviště v řízení upozornit, že má právo bránit se žalobě tím, že vlastník vozidla žádal o náhradu škody pozdě?

Odpovědi:

Ad 1) Aktivně legitimováni jsou ten, kdo vozidlo na hlídané parkoviště umístil, popřípadě vlastník vozidla, jde-li o osobu odlišnou (srov. § 2945 odst. 1 věta druhá OZ).

Ad 2) Právo na náhradu škody je třeba v tomto případě uplatnit bez zbytečného odkladu u provozovatele nejpozději do 15 dnů po dni, kdy se poškozený o škodě musel dozvědět (§ 2945 odst. 2 OZ). Tato lhůta marně uplynula 25. 10. 2018. Námitka žalovaného je důvodná. Soud proto tvrzené právo nepřizná, resp. žalobu zamítne.

Ad 3) Lhůta pro uplatnění práva na náhradu škody u provozovatele dle § 2945 odst. 2 je lhůtou promlčecí (srov. § 654 odst. 1 věta první OZ). Namítne-li provozovatel, že právo nebylo uplatněno včas, soud žalobu zamítne, ale právo na náhradu škody nezaniklo a existuje dál jako právo naturální.

Jelikož zde nejde o poučení o právu procesním (§ 5 OSŘ), nemá soud provozovatele parkoviště o jeho právu namítnout, že právo nebylo uplatněno včas, poučit; kdyby tak učinil, porušil by princip rovnosti účastníků.

II.

Emma a Jakub spolu již delší dobu žili a hospodařili jako manželé. Přáli si mít spolu dítě, ale stále se jim nedařilo. A tak začali uvažovat o tom, jak by se mohli stát rodiči jinak. Aniž došli k nějakému rozhodnutí, jednoho dne Emma oznámila Jakobovi, že je těhotná. Jakub byl rád, že se nemusejí dál dohadovat o jiných cestách k dítěti, a spolu s Emmou s radostí očekával narození potomka. Nedlouho před porodem zašli Emma a Jakub na matriční úřad, aby „nechali zapsat dítě jako Jakobovo“. Pak se ale stalo něco nečekaného: dítě, které se po příslušném čase narodilo, nemělo rysy běžné u Středoevropana, ale mnohem spíše rysy obvyklé u obyvatelů Jižní Ameriky. Navzdory tomu, že jej Emma ujišťovala, že měla a má jen a jen jeho, byl si Jakub jist, že není otcem dítěte.

Otázky:

- 1) Jaké faktické a právní cesty se nabízejí, chtějí-li mít Emma a Jakub dítě (vlastního potomka), a je jim lhostejné, či bude vajíčko a či budou spermie? Uveďte jednotlivé možnosti spolu s odkazem na rozhodná právní ustanovení. Uveďte, zda v některém z případů jsou stanovena zásadní zvláštní právní omezení.
- 2) Uveďte, jak zákon upravuje situaci zmíněnou v příběhu, která se týká záměru aktérů „dát zapsat dítě jako Jakobovo“. Kromě řešení (slovního) uveďte také rozhodná právní ustanovení.
- 3) Uveďte, jak má Jakub postupovat, je-li sám přesvědčen, že dítě nezplodil, a nehodlá je živit. Kromě toho uveďte, na který orgán veřejné moci se má Jakub obrátit, jakým způsobem, jakož i podmínky, za nichž může být úspěšný. Uveďte také rozhodná právní ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Umělé oplodnění (např. § 778 o.z.), náhradní mateřství (§ 804 o.z.) + osvojení, osvojení zásadní zvláštní právní omezení: zletilost (§ 779 o.z.), ne blízké příbuzenství (§ 804 o.z.).

Poznámka: „NOZ“ *“neexistuje! Platný občanský zákoník se zkracuje OZ, popř. o.z.; je třeba rozlišit právní omezení a podmínky (mezi podmínky patří i souhlas rodiče, preadopční péče atd., manželství mezi podmínky osvojení nepatří - § 800 je třeba vyložit v souladu s ust. § 2 o.z.); v příkladu se nemluví o tom, že chtějí mít „vlastní dítě“, naopak srov. § 794).*

Ad 2) Jedná se o souhlasné prohlášení matky a muže, který tvrdí, že je otcem, a to osobní a před matričním úřadem nebo před soudem (§ 779 n. o.z.). Může být učiněno kdykoli od početí dítěte do dne, kdy, roz. jiným způsobem, bude určeno otcovství k dítěti (je běžné, že muž, proti kterému je podán návrh na určení otcovství, využije právě této právní možnosti dřív, než rozhodne soud).

Ad 3) Jakub podá návrh na popření otcovství (§ 790). //Návrh se vždy podává soudu, není to tedy třeba uvádět, ledaže by se zároveň zmiňoval soud určený podle pravidel o místní příslušnosti; není třeba uvádět, že podává návrh na zahájení řízení, protože podáním návrhu na popření otcovství bude zahájeno řízení eo ipso; nejde o neplatnost prohlášení (neplatnost je sankcí např. nedostatků právního jednání).// Jakub musí dodržet prekluzivní lhůtu 6 měsíců; v daném případě lhůta běží od narození dítěte, protože k souhlasnému prohlášení došlo před narozením dítěte (§ 790 odst. 1 věta druhá). Otcovství se popírá vůči dítěti a matce (§ 790 odst. 2 ve spojení s § 785 odst. 1 věta druhá). Podmínkou úspěšnosti návrhu na popření otcovství je, že bude prokázáno, že je vyloučeno, že by Jakub mohl být otcem dítěte (§ 790 odst. 1 věta první).

Poznámka: *Odpovědi vyžadují verbální výklad. Verbální výklad se pak jen doplní odkazem na rozhodné/á ustanovení. Právník nemůže pracovat jen s čísly paragrafů, ta laikovi nic neřeknou! Je třeba se řádně vyjádřit právním jazykem (technické termíny!). Schopnost vyjadřovat se právním jazykem a používat právní pojmy je součástí správné klauzurní odpovědi.*

III.

Žalovanému panu D. byl poštovním doručovatelem dne 12. 10. 2018 doručován rozsudek Okresního soudu Praha-východ, na základě kterého mu byla uložena povinnost zaplatit dlužnou částku ve výši 85.000,- Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení a nahradit náklady řízení. Poštovní doručovatel však pana D. v místě jeho bydliště nezastihl, a tak písemnost stejného dne uložil na poště. V té době byl totiž pan D. hospitalizován s akutním zánětem slepého střeva v nemocnici v Brandýse nad Labem (ABC Hospital, a.s.). Po svém návratu z nemocnice dne 7. 11. 2018 našel pan D. v poštovní schránce doručený rozsudek Okresního soudu Praha-východ č. j. 16 C 48/2017-52.

Otázky:

- 1) Byl postup Okresního soudu Praha-východ při doručování rozsudku správný?
- 2) Jakým způsobem by se mohl pan D. proti rozsudku Okresního soudu Praha-východ bránit?
- 3) Dojdete-li k závěru, že je třeba učinit určité podání, jaké náležitosti musí obsahovat? (postačí v bodech)

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Ano, postup soudu byl správný. Podle ust. § 158 odst. 2 o.s.ř. se stejnopis rozsudku doručuje účastníkům do vlastních rukou (§ 49 o.s.ř.). Podle ust. § 49 odst. 2 o.s.ř. pokud doručující orgán nezastihl adresáta písemnosti, písemnost uloží a adresátu zanechá vhodným způsobem písemnou výzvu, aby si písemnost vyzvedl. Písemnost se podle ust. § 49 odst. 3 písm. a) o.s.ř. ukládá v provozovně provozovatele poštovních služeb. Nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se posledním dnem této lhůty za doručenou a doručující orgán vhodí písemnost do domovní schránky adresáta. Posledním dnem lhůty k vyzvednutí je den 22. 10. 2018, tímto dnem byl rozsudek panu D. doručen. Nastala fikce doručení.

Ad 2) Pan D. se může bránit podáním návrhu na prominutí zmeškání lhůty spolu s podáním odvolání ve smyslu ust. § 204 odst. 3 o.s.ř. ve spojení s ust. § 58 o.s.ř. Rozsudek byl doručen dne 22. 10. 2018, lhůta pro podání odvolání začíná běžet ode dne 23. 10. 2018 a skončí dne 6. 11. 2018, tedy v den, kdy ještě trvala hospitalizace pana D. (propuštěn byl dne 7. 11. 2018).

Pozn. O návrhu rozhoduje soud, u kterého se vede řízení a kterému byl zmeškaný úkon určen. I návrh na prominutí zmeškání lhůty k podání odvolání je třeba podat u soudu prvního stupně, jehož rozhodnutí je odvoláním napadáno, a tento soud o návrhu rozhodne. Návrhu může být vyhověno, i když zmeškaný úkon nemá potřebné náležitosti.

Ad 3) Návrh na prominutí zmeškání lhůty musí obsahovat obecné náležitosti podání podle § 42 odst. 4 o.s.ř. a kromě toho musí obsahovat skutečnosti osvědčující splnění zákonných podmínek, tj. že návrh byl podán včas a že důvod zmeškání byl omluvitelný; s návrhem je třeba spojit i zmeškaný úkon, tj. odvolání, jehož náležitosti jsou upraveny v § 205 odst. 1 o.s.ř. (§ 58 odst. 1 o.s.ř.).

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

Klauzurní práce z občanského práva Varianta: 2018/2019 - C Psaná dne: 8. 2. 2019

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!):

Datum narození: **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis:

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku a kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou. (!)

I.

Manželé Lucie a Richard Jandovi uzavřeli se společností 27. nápaditá, a.s. „Převodní smlouvu“. Předmětem (písemné) smlouvy byl převod vlastnického práva k nemovitostem vymezených jako „stavební pozemek parc. č. 205 - zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je budova č.p. 31 - rodinný dům (postaven v roce 2005) a dále pozemek parc. č. 23/1 - trvalý travní porost; vše zapsáno na příslušném listu vlastnictví (LV č. 221) vedeném u Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Beroun“. Úplata byla stanovena ve výši 8.000.000,- Kč. Žádná další zvláštní ujednání ve smlouvě nebyla. Záhy po nabytí vlastnického práva k předmětným nemovitostem došlo u manželů Jandových k prvním pochybnostem. Nechali si přeměřit pozemek a zjistili, že jeho výměra neodpovídá v katastru nemovitostí uváděným 975 m², nýbrž že činí jen 750 m². Proto požádali o přiměřenou slevu ze zaplacené kupní ceny. Po šesti letech bylo dále zjištěno, že se pod odkrytým sádrokartonem ve dvou místnostech nachází značné množství plísně, což i následně přivolaný znalec označil jako skrytou vadu na převedené věci v důsledku špatně provedené izolace domu, což běžnou prohlídkou nemohli manželé Jandovi vůbec zjistit.

Otázky:

- 1) Mají manželé Jandovi právo na přiměřenou slevu vzhledem k odlišné výměře pozemku? Svoji odpověď odůvodněte a citujte příslušná ustanovení občanského zákoníku.
- 2) Budou manželé Jandovi úspěšní při uplatnění práv z vadného plnění (plíseň v důsledku špatné izolace)? Svoji odpověď odůvodněte a citujte příslušná ustanovení občanského zákoníku.
- 3) Bez ohledu na to, co bylo výše uvedeno, si představte, že součástí „Převodní smlouvy“ je ujednání o tom, že „nemovitosti jsou přenechány, jak stojí a leží“. Je v takovém případě možné dovodit, že jakékoli zjištěné vady půjdou k tíži nabyvatelů? Svoji odpověď odůvodněte a citujte příslušná ustanovení občanského zákoníku.

Odpovědi:

Ad 1) Nikoli. Podle § 2129 věta druhá OZ platí, že nemá-li pozemek výměru zapsanou ve veřejném seznamu, má kupující právo na přiměřenou slevu z kupní ceny, jen bylo-li to ujednáno. Nic takového však ve smlouvě ujednáno nebylo. (Důvodem je ust. § 980 odst. 2 OZ.)

Ad 2) Nikoli, namítne-li prodávající, že skrytá vada nebyla včas oznámena. Podle ust. § 2129 OZ totiž platí, že neoznámil-li kupující prodávajícímu skrytou vadu stavby spojené se zemí pevným základem do pěti let od nabytí (vlastnického práva), soud kupujícímu právo z vadného plnění nepřizná, namítne-li prodávající, že vada nebyla včas oznámena. Proávající však nemá právo na námitku, je-li vada důsledkem skutečnosti, o které prodávající v době odevzdání věci věděl nebo musel vědět.

Ad 3) Nikoli, zmíněné ujednání nebude mít právní účinky. Ust. § 1918 OZ se nevztahuje na soubor nemovitých věcí, ale výhradně na soubor věcí movitých, které jsou určeny úhrnně, s nimiž se nakládá jako s celkem, tj. bez rozlišení věcí určených individuálně, či druhově, bez ohledu na jejich jakost, množství nebo váhu, které jsou určeny například místem, kde se nacházejí. Nemovité věci mohou tvořit soubor, ale vždycky budou určeny především individuálně, a tuto okolnost nelze potlačit, jak tomu může být v případě souboru věcí určených úhrnkem.

II.

Jiří Buchal uzavřel 2. 12. 2017 s Karlem Maškem smlouvu o koupi staršího televizoru s tím, že Jiří Buchal předá Karlovi Maškovi předmět koupě v den podpisu smlouvy a dále, že se kupující stane vlastníkem teprve úplným zaplacením kupní ceny. Prodávající s kupujícím se dohodli, že kupní cena bude splácena v dvanácti měsíčních splátkách ve výši 1000 Kč každý pátý den v měsíci s výslovnou ztrátou výhody splátek. Platbu za únor roku 2018 však Karel Mašek zaplatil až 8. 2. 2018, přičemž Jiří Buchal na prodlení se splátkou do 5. 3. 2018 nikterak nereagoval. Následně se Karel Mašek rozhodl, že televizor prodá Františku Kolářovi. Ten zaplatil Karlovi Maškovi 8. 3. 2018 v té době obvyklou kupní cenu 10 000 Kč a televizor si odnesl.

Otázky:

- 1) a) Jak se nazývá vedlejší ujednání kupní smlouvy?
b) Nezávisle na zadání uveďte datum, kdy nabude Karel Mašek vlastnické právo k televizoru za předpokladu, že veškeré jednotlivé splátky budou řádně a včas splaceny.
- 2) Stane se (dle obecného zadání) nesplacená část pohledávky 5. 3. 2018 splatná?
- 3) Nabude František Kolář (dle obecného zadání) vlastnické právo k televizoru? V případě kladné odpovědi, uveďte kdy.

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1)

a) Jedná se o výhradu vlastnického práva (§ 2132 OZ).

b) Při sjednání výhrady vlastnického práva se kupující stane vlastníkem teprve úplným zaplacením kupní ceny (§ 2132 OZ), tj. nikoli účinností smlouvy ani tradicí držby vlastnického práva, (arg. § 1099 OZ ... „zákon stanoví jinak“). V zadání je uvedeno, že kupní cena měla být splacena ve splátkách. Karel Mašek nabyt vlastnické právo zaplacením poslední splátky tj. 5. 12. 2018.

Ad 2) Ze zadání vyplývá, že kupní cena měla být splacena ve splátkách a navíc si strany ujednaly ztrátu výhody splátek (§ 1931 OZ). Vzhledem ke skutečnosti, že dlužník Karel Mašek byl tři dny v prodlení se splátkou a věřitel Jiří Buchal do splatnosti další splátky (5. 3. 2018) právo na vyrovnání celé pohledávky neuplatnil, nestala se celá, zbylá dlužná částka, splatnou.

Ad 3) František Kolář proto nabyt vlastnické právo k televizoru od neoprávněného podle § 1109 písm. c) OZ 8. 3. 2018. Karel Mašek by se stal vlastníkem televizoru až zaplacením celé kupní ceny resp. všech splátek (§ 2132 OZ), ačkoli mu byl předmět koupě předán již 2. 12. 2017. Ten jej za úplatu zcizil 8. 3. 2018. Na existenci dobré víry Františka Koláře lze usuzovat i z výše obvyklé kupní ceny v době převodu (§ 7 OZ).

III.
„Odpřísáhlé splnění“

Společnost Normativní, s.r.o. podala dne 19. 11. 2018 u Okresního soudu v Berouně žalobu o zaplacení 100 000 Kč s příslušenstvím proti žalovaným Hynku Bulínovi, bytem v Berouně, a Adolfu Procházkovi, bytem v Brně, s tím, že plněním jednoho z žalovaných zaniká v rozsahu plnění povinnost druhého z nich. Žalobkyně tvrdila, že jí první žalovaný, Hynek Bulín, dluží žalovanou částku z titulu nesplacené kupní ceny. Ohledně druhého žalovaného, Adolfa Procházky, žalobkyně uváděla, že se jí za splnění Bulínova dluhu písemně zaručil; ručitelské prohlášení přiložila k důkazu. Okresní soud vyzval oba žalované dne 1. 12. 2019 usnesením vydaným v souladu s ust. § 114b o. s. ř. k tomu, aby se ve věci ve lhůtě třiceti dnů od jeho doručení písemně vyjádřili; zároveň je poučil o následcích nesplnění výzvy. Druhý žalovaný, Adolf Procházka, okresnímu soudu ve lhůtě písemně sdělil, že žalobkyní uplatněný nárok neuznává a navrhuje žalobu zamítnout. Dle jeho tvrzení mu Hynek Bulín „odpřísáhl“, že uvedený dluh ještě před podáním žaloby zaplatil. Ve vyjádření rovněž namítl, že Okresní soud v Berouně není místně příslušný. První žalovaný, Hynek Bulín, jemuž bylo usnesení okresního soudu rovněž řádně doručeno, na něj vůbec nereagoval. Okresní soud v Berouně proto rozsudkem pro uznání ze dne 7. 1. 2019 žalobě vůči prvnímu žalovanému v plném rozsahu vyhověl a rozhodl o náhradě nákladů řízení mezi žalobkyní a prvním žalovaným. Tento rozsudek nabyl právní moci dne 23. 1. 2019. Okresní soud v Berouně následně nařídil na den 8. 2. 2019 ve věci jednání, k němuž předvolal žalobkyni a žalovaného Adolfa Procházku. K nařízenému jednání se dostavil rovněž Hynek Bulín s tím, že hodlá Adolfa Procházku v řízení podporovat jako vedlejší účastník. Žalobkyně okresnímu soudu navrhla, aby vedlejší účastenství Hynka Bulína nepřipustil.

Otázky:

- 1) Jak rozhodne okresní soud o námitce místní nepříslušnosti vznesené žalovaným Adolfem Procházkou? Z jakých důvodů tak rozhodne?
- 2) Je vedlejší účastenství Hynka Bulína přípustné? Odpověď odůvodněte.
- 3) Je proti rozhodnutí okresního soudu o nepřípustnosti vedlejšího účastenství přípustné odvolání? Uveďte plné znění poučení o opravném prostředku a o lhůtě a místu k jeho podání.

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Okresní soud námitku místní nepříslušnosti podle § 105 odst. 4 o. s. ř. zamítne jako nedůvodnou. Žalobkyně postupovala v souladu se zákonem, jestliže žalobu podala u obecného soudu prvního žalovaného (§ 84, 85 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 11 odst. 2 o. s. ř.). Pro určení místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu byly v okamžiku jeho zahájení (§ 11 odst. 1 o. s. ř.). Skutečnost, že řízení bylo vůči prvnímu žalovanému následně pravomocně skončeno, tedy není rozhodná.

Ad 2) Vedlejší účastenství Hynka Bulínana straně žalované je přípustné, neboť Hynek Bulín má právní zájem na vítězství žalovaného (§ 93 odst. 1 o. s. ř.). Jestliže by totiž žalovaný Adolf Procházka nebyl ve sporu s žalobkyní úspěšný a dluh zaplatil, mohl by vůči Hynku Bulínovi uplatnit postih (§ 1937 odst. 2 o. z.).

Ad 3) Odvolání proti usnesení okresního soudu o přípustnosti vedlejšího účastenství je přípustné podle § 201 o. s. ř. Poučení zní: „Proti tomuto usnesení je přípustné odvolání ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení ke Krajskému soudu v Praze prostřednictvím Okresního soudu v Berouně.“

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

Klauzurní práce z občanského práva Varianta: 2018/2019 - D Psaná dne: 15. 3. 2019

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!):

Datum narození: **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis:

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku a kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou. (!)

I.

Pan Jaroslav Kounovský úspěšně složil maturitu a rozhodl se tuto radostnou událost oslavit. Pozval svou přítelkyni slečnu Petru Svojetínskou, též úspěšnou maturantku, na výlet na zámek Konopiště. Od svého přítele Pavla Janovského si dne 5. 6. 2018 vypůjčil osobní automobil Škoda Citigo.

Protože si nebyl příliš jistý svým řídicím uměním, posilil se před cestou dvěma skleničkami Becherovky. Při cestě s přítelkyní nezvládl řízení, měl nehodu, při které Petra Svojetínská utrpěla zlomeninu nohy.

Bolestné za tento úraz ve výši 12 000 Kč bylo vyčísleno 24. 11. 2018. Petra Svojetínská požádala o úhradu bolestného jak Jaroslava Kounovského, tak i Pavla Janovského.

Otázky:

- 1) Požadavku Petry Svojetínské na zaplacení bolestného ve výši 12 000 Kč se Jaroslav Kounovský brání s argumentací, že auto nebylo v jeho vlastnictví.
Vyvráťte jeho obranu odkazem na znění občanského zákoníku; příslušná ustanovení citujte.
- 2) Požadavku Petry Svojetínské na zaplacení bolestného ve výši 12 000 Kč se Pavel Janovský brání s argumentací, že auto v době nehody neřídil. Vyvráťte jeho obranu odkazem na znění občanského zákoníku; příslušná ustanovení citujte. Uvažujte situaci, že Pavel Janovský bolestné v plné výši uhradí. Jaké právo mu vznikne?
- 3) Pokud se Petra Svojetínská rozhodne žalovat Jaroslava Kounovského, kdy nejpozději musí právo na bolestné uplatnit u soudu, aby se její právo nepromlčelo?

Odpovědi:

Ad 1) Jaroslav Kounovský odpovídá jako řidič, protože porušil zaviněně zákonnou povinnost (neřídít pod vlivem alkoholu) - § 2910; je povinen nahradit škodu, která je v tomto případě založená na presumovaném zavinění (§ 2911).

Ad 2) Pavel Janovský odpovídá jako provozovatel automobilu podle ustanovení § 2927. Jde o absolutní odpovědnost, které se nelze zprostit.

Pro případ, že by Pavel Janovský zaplatil bolestné v plné výši, lze odkázat na ustanovení § 2917, podle kterého platí, že kdo je povinen k náhradě škody způsobené jinou osobou, má proti ní postih.

Ad 3) Okolnosti rozhodné pro počátek běhu promlčí lhůty u práva na náhradu škody zahrnují vědomost o škodě a osobě povinné k její náhradě. To platí obdobně i pro odčinění újmy (§ 620 odst. 1). Vědomost o osobě škůdce se váže ke dni 5. 6. 2018, vědomost o škodě se váže ke dni 24. 11. 2018. Tento den je rozhodný pro počátek běhu promlčecí lhůty, v daném případě subjektivní tříleté (§ 629 odst. 1). Objektivní promlčecí lhůta neběží (§ 636 odst. 3).

Žaloba musí být doručena soudu nejpozději 24. 11. 2021 (§ 629 ve spojení s § 636 odst. 3).

II.

Robert James Waller: Madisonské mosty (The Bridges of Madison County)

Robert Kincaid, nadaný fotograf, se zavázal, že za částku 50 000 Kč poskytne obchodní společnosti National Geographic Society, a. s., oprávnění k výkonu práva užít fotografie¹ zachycující dřevěné mosty v Madison County, a to pro účely otištění v některém z čísel časopisu, který tato společnost každý měsíc vydává. Mezi stranami nebylo nic ujednáno o tom, zda Robert může poskytnout právo tyto fotografie užít také dalším zájemcům. Krátce po té se Robert vydal mosty, které jsou významnou technickou památkou, vyfotografovat. Když hledal cestu k jednomu z nich, jako řízením osudu zastavil u osamělého domku Francescy Johnsonové, manželky místního farmáře. Ta byla právě doma sama, protože manžel a dcera na týden odcestovali na výstavu hospodářského zvířectva.

Roberta a Francescu jako blesk z čistého nebe zasáhne neodolatelné kouzlo vzájemné přitažlivosti. Prožijí spolu několik neopakovatelných dní vzájemného souznění. Hodina pravdy nastane v okamžiku rozloučení, kdy se duševně rozpolcená Francesca nakonec v poslední chvíli rozhodne, že s Robertem neodejde a zůstane u svého manžela Richarda a dcery Carolyn. Po nějaké době se Francesce narodí syn Michael.

Když po letech Francesca zemře, vrací se již dospělí Michael a Carolyn na farmu, kde vyrostli. Procházejí osobní věci Francescy a narazí na listinu, v níž je matka žádá, aby její tělo po smrti zpopelnili a popel posléze rozprášili na louce pod nedalekým Rosemanovým mostem, na pozemku pana Greena, souseda a přítele Johnsonových. Dětem se nejprve zdá matčino přání podivné. Avšak když v pozůstalosti najdou také dopis od Roberta Kincaida (který si přál totéž) a matčiny deníky, z nichž zjistí vše o jejich dávném milostném vzplanutí, rozhodnou se nakonec její přání vyplnit. Vzhledem k časovému sledu událostí pojme Michael podezření, že by jeho skutečným otcem mohl být Robert.

Otázky:

- 1) O jaký závazek a z jaké smlouvy se jedná mezi Robertem Kincaidem a National Geographic Society, a. s.? Předpokládejme, že po otištění snímků v časopise National Geographic se Robertovi ozve správce webových stránek turistického informačního centra v Madison County s tím, že by tyto fotografie chtěl umístit na internetové stránky tohoto centra. Může dát Robert k takovému užítí za výše uvedených okolností souhlas?
- 2) Může Francesca právně relevantně projevit přání, jak má být po smrti naloženo s jejím tělem? Za jakých soukromoprávních předpokladů mohou děti vyplnit přání své matky a její popel rozprášit na pozemku pana Greena?
- 3) a) Může Michael za situace v zadání výše s úspěchem popřít otcovství Richarda?
b) Nyní na rozdíl od zadání výše předpokládejme, že Richard po návrtu z výstavy odhalil milostné vzplanutí své manželky k Robertovi a po narození Michaela k němu své otcovství úspěšně popřel. Pak se ale jemu i Francesce vše rozleželo v hlavě, nerozvedli se a Richard i nadále vychovával Michaela jako vlastního. Může po té, co Michael v dospělosti zjistí, že nemá právního (matrikového) otce, dojít k určení otcovství Roberta, a to přes to, že Robert ani Francesca již nejsou na živu?

Posuďte případ podle zák. 89/2012 Sb., všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Fotografie je autorským dílem, které je chráněno autorským zákonem. Richard poskytl společnosti National Geographic Society, a. s., za částku 50.000,- Kč oprávnění fotografie užít tak, že budou otištěny v časopise. Robert tedy poskytl nabyvateli za úplatu licenci k rozmnožování a rozšiřování autorského díla fotografického. Jedná se tak o závazek nazvaný licence (§ 2358 a násl.), a to o licenci vzniklou na základě smlouvy nakladatelské (§ 2384 a násl.).

Není-li v takové smlouvě nic ujednáno o tom, zda je výhradní či nevýhradní, hledí se na licenci jako na výhradní. To však neplatí právě v případě rozmnožování a rozšiřování autorského díla v periodické publikaci (§ 2384 odst. 2). Vzhledem k tomu, že časopis je vydáván jednou měsíčně (arg.: „v některém z

¹ Fotografie je autorským dílem ve smyslu § 2 zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a je jako taková tímto zákonem chráněna.

čísel časopisu, který tato společnost každý měsíc vydává“), jde o periodickou publikaci, na kterou se fikce (arg. „hledí se“) výhradní licence nevztahuje. Proto může Robert dát souhlas k tomu, aby jím pořízené fotografie byly užity také pro účely webových stránek turistického centra.

Pozn. č. 1: *Úprava nakladatelské smlouvy v § 2384 a násl. je lex specialis ve vztahu k obecné úpravě licenční smlouvy (§ 2358 a násl.) i ve vztahu ke smlouvě o licenci k předmětům chráněným autorským zákonem (§ 2371 a násl.). Subsumpce smlouvy pod § 2358 či 2371 tak nemohla být uznána za správnou odpověď.*

Pozn. č. 2: *Nejedná se o smlouvu o dílo, neboť předmětem není zhotovení díla, nýbrž přenechání práva fotografie užít (srov. dikci zadání).*

Ad 2) Ano, Francesca takové přání právně relevantně projevit může, jak plyne z § 113 a § 114.

Michael a Carolyn mohou popel rozptýlit na pozemku pana Greena za splnění dvou předpokladů. První z nich je, že takto provedený rozptyl nebude pro zemřelou nedůstojný (§ 92 odst. 1). Z konkrétních okolností případu plyne, že jde o výslovné přání zesnulé a vzhledem k důvodům, které ji k tomuto rozhodnutí vedly, jistě nelze takto provedený rozptyl chápat jako nedůstojný. Druhým předpokladem je, že pan Green bude s tímto rozptylem souhlasit, neboť jako vlastník má právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit (§ 1012) a případně se může domáhat ochrany proti každému, kdo neprávem do jeho vlastnického práva zasahuje nebo je ruší jinak než tím, že mu věc zadržuje (§ 1042). Udělí-li tedy pan Green svůj souhlas, dětem nic nebrání, aby přání jejich matky vyhověly.

Pozn. č. 3: *K hodnocení odpovědi jako správné stačilo argumentovat alespoň jedním ustanovením z § 113/114 a § 1012/1042 (tj. z každé dvojice alespoň jedno a k tomu § 92).*

Pozn. č. 4: *K rozprášení ostatků Francescy není nutno na pozemku pana Greena zřízovat služebnost (s nutným vkladem do katastru nemovitostí), postačí jeho prostý souhlas.*

Ad 3) a) Nikoliv, za situace vyplývající ze zadání nemůže Michael otcovství Richarda popřít. Z § 785 a násl. vyplývá, že právo popřít otcovství založené domněnkou svědčící manželce matky má pouze manžel matky nebo matka, dítě však toto právo nemá.

b) Určení otcovství po smrti domnělého otce je možné podle § 783. Je-li na živu alespoň dítě (tj. Michael), může návrh podat proti opatrovníkovi, kterého k tomu soud jmenuje (§ 783 odst. 3). Podává-li návrh dítě, pak skutečnost, že matka dítěte již není naživu, nemá z hlediska § 783 žádný právní význam.

III.

Podnikatel A poskytl peněžitý úvěr ve výši 50 000 Kč podnikateli B. Současně se za zaplacení úvěru vůči A zaručil písemným prohlášením podnikatel C. A vyzval po splatnosti úvěru dlužníka B i ručitele C k úhradě peněžitého dluhu. Ani jeden z nich nereagoval. A zaslal proto oběma předžalobní výzvu k úhradě úvěru. B ani C nereagovali. A proto podal proti oběma žalobu k okresnímu soudu a v textu žaloby mimo jiné uvedl, aby soud vydal v případě nedostatku řádné a včasné omluvy žalovaných rozsudek pro zmeškání. Soud nevydal platební rozkaz, ale nařídil ústní jednání. V předvolání k ústnímu jednání, doručeném ve lhůtě podle zákona, které všichni účastníci řízení osobně převzali, soud poučil žalované v souladu s textem zákona o možnosti vydat rozsudek pro zmeškání. Poté, co předseda senátu vešel do jednací místnosti, posadil se a konstatoval do protokolu, že se nikdo k jednání nedostavil, předala mu asistentka e-mail žalobce, doručený pět minut poté, co předseda senátu začal protokolovat. Žalobce v e- mailu uvedl, aby soud rozhodl na základě obsahu žaloby a listin, kterými bude provedeno dokazování. V den ústního jednání se tedy žalobce k soudu nedostavil. Žalovaní se k jednání nedostavili a svou neúčast neomluvili.

Otázky:

- 1) Mohl za daného stavu soud rozhodnout rozsudkem pro zmeškání?
- 2) V případě, kdy by bylo v daném případě přípustné rozsudek pro zmeškání vydat a k jednání by se nedostavil bez omluvy jen jeden ze žalovaných, bylo by možné vydat rozsudek pro zmeškání jen vůči němu?
- 3) Pokud by soud usoudil, že není možné rozsudek pro zmeškání vydat, jak by soud měl procesně postupovat?

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Jednou z podmínek vydání rozsudku pro zmeškání podle § 153b odst. 1 OSŘ je návrh žalobce přítomného na ústním jednání do protokolu o jednání. Návrh na vydání takového rozsudku obsažený pouze v žalobě uvedenou podmínku nesplňuje. Rozsudek pro zmeškání soud tedy nemohl vydat.

Ad 2) Podle § 153b odst. 2 OSŘ v případě, že je v jedné věci několik žalovaných, kteří mají postavení nerozlučných společníků podle § 91 odst. 2 OSŘ, lze vydat rozsudek pro zmeškání jen tehdy, nedostaví-li se k jednání všichni řádně obeslaní žalovaní. Žalovaní v postavení dlužníka a ručitele, proti nimž je uplatněn žalobcem nárok v jedné žalobě, jsou samostatnými společníky, a proto by bylo možné vydat rozsudek pro zmeškání jen vůči jednomu z nich v případě, že je řádně obeslán a bez omluvy se k jednání nedostaví.

Ad 3) Podle § 110 OSŘ je jedním z důvodů, kdy soud povinně přeruší řízení stav, kdy se všichni řádně obeslaní účastníci řízení k jednání bez předchozí omluvy nedostaví. V daném případě nebyla omluva neúčasti žalobce doručena před jednání, ale až v jeho průběhu. Žalovaní se k jednání nedostavili bez omluvy, ač byli řádně obesláni. Podmínkou uvedené povinnosti soudu je, že se to nepříčí účelu řízení, což v případě sporu na plnění, užitého v zadání, jistě není takovým případem. Pokud by nebyl návrh na pokračování v řízení podán do 1 roku od usnesení o přerušení řízení, je soud povinen podle § 111 odst. 4 OSŘ řízení zastavit.